

Koncernkontoret
Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning
Område Läkemedel
Enheten för Region Skånes sjukhusapoteksfunktion

Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd

Senast reviderad
181204 ver.1

Faktaägare
Enheten för Region Skånes sjukhusapoteksfunktion

Fastställd av:
Maria Landgren

Sida 1 (15)

Riktlinje för kommunala basläkemedelsförråd

VERSION 1 INKL. BILAGOR

1 INNEHÅLL

2	Kommunala basläkemedelsförråd.....	1
2.1	Bakgrund	1
2.2	Mål.....	1
2.3	Syfte.....	1
2.4	Gällande föreskrifter	1
2.5	Definitioner.....	1
2.6	Leverantör	2
3	Ansvarsfördelning gällande läkemedelshanteringen	3
3.1	Kommun:	3
	Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS)	3
3.2	Region Skåne	3
	Läkemedelsrådet	3
	Region Skånes regionala sjukhusapoteksfunktion	4
4	Användning av läkemedel från KBF.....	4
4.1	Uttag ur förråd.....	4
4.1.1	Akuta antibiotikakurer.....	4
4.1.2	Palliativ vård	5
4.1.3	Akuta nyinsättningar och dosökningar av stående ordinationer	5
5	Inrättande av nytt KBF.....	6
5.1	Kommunal verksamhet	6
5.2	Privat vårdgivare.....	6
5.3	Behörighet till beställningssystemet Care.....	6
5.4	Ändring av uppgifter.....	6
5.4.1	Fler behörigheter för beställning i CARE	7
5.4.2	Avveckling av KLF.....	7
5.5	Beställning av läkemedel	7
5.5.1	Allmänt	7
5.5.2	Beställningsbart sortiment	7
5.5.3	Felbeställning.....	8

5.5.4	Dokumentation.....	8
5.5.5	Beställningstyper	8
5.5.6	Aktuella beställningspriser	8
5.5.7	Indragningar	8
5.6	Leverans.....	8
5.6.1	Packning	8
5.6.2	Utleverans	8
5.6.3	Mottagning av leverans	9
5.6.4	Retur av emballage.....	9
5.6.5	Reklamation.....	9
5.6.6	Kassation av läkemedel	9
Bilaga 1:		10
Inrättande av Kommunalt basläkemedelsförråd		10
Bilaga 2:		11
Avveckling av kommunalt läkemedelsförråd		11
Bilaga 3:		12
Checklista vid avveckling av kommunalt läkemedelsförråd.....		12

2 KOMMUNALA BASLÄKEMEDELSFÖRRÅD

2.1 BAKGRUND

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) får ett landsting efter framställan av en kommun inom landstinget, erbjuda läkemedel ur läkemedelsförråd till den som

1. bor i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453), eller
2. får hemsjukvård genom kommunens försorg.

Landstinget svarar för kostnaderna för läkemedel som rekvireras till läkemedelsförråden.

2.2 MÅL

Med patientens bästa i fokus tillhandahålla en snabb, säker och kostnadseffektiv läkemedelsbehandling.

2.3 SYFTE

- Att ha en buffertfunktion för akuta dosändringar och nyinsättningar av läkemedel som efter läkarordination kan åtgärdas av sjuksköterska/ distriktssköterska utan att patienten/närstående behöver uppsöka sjukvård och/eller apotek.
- Att undvika akuta dispensereringar av dosexpedierade läkemedel.
- Att läkemedel finns tillgängliga så att patientens tillstånd snabbt kan förbättras vid akuta tillstånd och om möjligt undvika akutinläggningar.
- Att läkemedel för palliativ vård alltid finns tillgängligt för patienten i samband med palliativ vård inom primärvården.
- Att sjuksköterska/ distriktssköterska har tillgång till de läkemedel som är ordinerade enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne: <https://vardgivare.skane.se/siteassets/1.-vardriktlinjer/lakemedel/riktlinjer/ovriga-riktlinjer-och-direktiv/generella-direktiv-2018-riktlinjer-ordination.pdf>

2.4 GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

Region Skåne förutsätter att hanteringen av läkemedlen i de kommunala förråden sker enligt gällande föreskrifter (HSLF-FS 2017:37). Kvalitetsuppföljning genom egenkontroll sker via enheten för Region Skånes sjukhusapoteksfunktion.

2.5 DEFINITIONER

KBF: Kommunalt basläkemedelsförråd

MAS: Medicinskt ansvarig sjuksköterska

2.6 LEVERANTÖR

Region Skånes avtalade leverantör av läkemedel är ApoEx AB, nedan kallad ApoEx.

Kundtjänst

Telefon: 010-10 10 222

E-post: support@apoex.se

Öppettider: Mån-fre 08.00-16.00

Postadress

Box 6079, 102 32 Stockholm

3 ANSVARFÖRDELNING GÄLLANDE LÄKEMEDELSHANTERINGEN

3.1 KOMMUN:

Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) har övergripande kvalitetsansvar för läkemedelshanteringen i enlighet med HSLF-FS 2017:37 1 kap 4§. MAS och utser en eller flera sjuksköterskor som ansvarar för beställning och förvaring av läkemedel i respektive läkemedelsförråd.

MAS ansvarar för att

- upprätta lokala rutiner för hanteringen och användningen av läkemedel från KBF
- beställning, förvaring, användning och dokumentation av läkemedlen samt skötsel av förrådet sker enligt gällande föreskrifter och riktlinjer/lokala instruktioner inom kommunen.
- kommunens sjuksköterskor och distriktssköterskor är förtrogna med föreskrifter och riktlinjer som reglerar hanteringen och användningen av läkemedel från KBF
- läkemedelsansvariga sjuksköterskor får introduktion till beställningssystemet och att behörigheter anmäls/ avanmäls på där till avsedd blankett
- information om KBF inklusive riktlinjer för beställning och användning sprids till berörda på respektive enhet
- rapportera förändringar, t.ex. flytt av förråd eller stängning av förråd
- rapportera eventuella avvikelser kring beställningar och leveranser samt eventuella läkemedelsstöder till Region Skånes regionala sjukhusapoteksfunktion.

3.2 REGION SKÅNE

Läkemedelsrådet ansvarar för att

- utarbeta sortimentet för KBF samt revidera sortimentet varje år
- anpassa sortimentet till upphandlade läkemedel och Skånelistan
- utarbeta generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne och revidera dessa årligen.
- sprida information om förändringar i KBF-listan och generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne.

Region Skånes regionala sjukhusapoteksfunktion ansvarar för att

- riktlinjer för beställning tas fram och revideras årligen
- förbrukningen följs upp årligen
- hålla MAS i kommunerna uppdaterade om förändringar i sortiment och beställningsrutiner
- vara Region Skånes kontaktperson gällande frågor kring KBF
- den fasta sortimentslistan i det elektroniska beställningssystemet hålls aktuell i samarbete med aktuell läkemedelsleverantör
- kommunens sjuksköterskor/ distriktsköterskor informeras om beställnings- och leveransrutiner
- expeditionen utförs enligt avtal med Region Skåne
- leveranser sker enligt gällande avtal
- hantera och följa upp inrapporterade avvikelser
- skicka ut egenkontrollsmaterial till MAS vartannat år, sammanställa svaren och ge förslag på förbättringsåtgärder.

4 ANVÄNDNING AV LÄKEMEDEL FRÅN KBF

Läkemedelshandlingen på kommunala särskilda boenden och korttidsboenden är att betrakta som öppen vård, vilket innebär att läkemedel till den enskilde patienten ska förskrivas på recept och hämtas ut från apotek eller tillhandahållas via dosdispensering.

Innehållet i de kommunala basläkemedelsförråden är harmoniserat över hela Skåne enligt en sortimentslista fastställd av Läke-medelsrådet i Region Skåne och revideras årligen.

Läkemedlen i KBF ska användas när akut behov uppstår antingen genom individuella ordinationer eller genom ordinationer enligt Region Skånes generella direktiv om läkemedelsbehandling till inskrivna patienter med stadigvarande eller tillfälliga insatser från hemsjukvården oberoende av boendeform och oavsett om de får sina läkemedel expedierade via recept eller dosexpedition. Läkemedel från KBF får användas fram till dess att patienten får läkemedlet med ordinarie leverans från dosleverantören, eller kan hämtas ut på apotek.

Receptförskrivning till dospatienter ska ske i Pascal.

4.1 UTTAG UR FÖRRÅD

Uttag och administrering av läkemedel dokumenteras i enlighet med gällande föreskrifter och riktlinjer. Förbrukningsjournal ska föras för all hantering av narkotika.

För dospatienter med hemsjukvård ska akuta behov om möjligt lösas via uthämtning från kommunalt läkemedelsförråd fram tills dess att ordinarie dospåsar kan levereras. Se Dosriktlinjer för Region Skåne.

4.1.1 Akuta antibiotikakurer

Vid akuta infektioner, då läkare bedömt att behandling måste påbörjas samma dygn, lämnas antibiotika ut i hel kur från förrådet. Registrering av ordinationen sker i Pascal och LF ("läkemedelsförråd") skrivs in i kommentarsfältet till apoteket för att läkemedlet inte ska expedieras.

4.1.2 Palliativ vård

Injektionsläkemedel för palliativ vård ska ges till patienten ur kommunens basläkemedelsförråd för hela behandlingsperioden. Dessa läkemedel ingår inte i läkemedelsförmånen och patienten ska inte behöva betala för dessa.

Registrering av ordinationen sker i Pascal och LF ("läkemedelsförråd") skrivs in i kommentarsfältet till apoteket för att läkemedlet inte ska expedieras.

4.1.3 Akuta nyinsättningar och dosökningar av stående ordinationer

När ordinerat preparat finns i KBF-sortimentet:

Ordnationen ska registreras i Pascal för att komma med på nästa ordinarie leverans av dosförpackade läkemedel (ej akutmarkering på dosreceptet). Dosdispenserade läkemedel produceras normalt i dosrullar med dospåsar för två veckors förbrukning.

Sjuksköterska hämtar och iordningsställer ordinerat läkemedel från förrådet fram till nästa ordinarie leverans av dosförpackade läkemedel eller till dess att läkemedel kan erhållas från apotek.

Observera att läkemedel som ordinerats via e-recept kategoriseras per automatik som helförpackning på Förteckning recept (tidigare dosreceptet). Läkemedel i helförpackningar skickas ej till patienten per automatik, utan måste hämtas ut på lokalt apotek alternativt beställas från dosapoteket av patienten/kontaktpersonen.

Generella ordinationer:

Läkemedel från förrådet får ges enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne: <https://vardgivare.skane.se/siteassets/1.-vardriktlinjer/lakemedel/riktlinjer/ovriga-riktlinjer-och-direktiv/generella-direktiv-2018-riktlinjer-ordination.pdf>

Bedömning och åtgärd dokumenteras i kommunens patientjournal.

5 INRÄTTANDE AV NYTT KBF

Aktuella rutiner, sortimentslistor och blankett för ApoEx beställningssystem Care finns på <https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/lakemedel/lakemedelsforrad/>

5.1 KOMMUNAL VERKSAMHET

Önskemål om nya förråd ska bedömas av kommunens MAS.

Följande dokumentation skickas till lakemedelsradet@skane.se

- Ifylld blankett, "Inrättande av kommunalt basläkemedelsförråd", se Bilaga 1.

När Region Skåne mottagit dokumentationen gällande ansökan om nytt KBF, ges startbesked till ansvarig för ansökan via mail.

5.2 PRIVAT VÅRDGIVARE

Privata vårdgivares lokala MAS bedömer behovet av att ha tillgång till KBF-sortimentet.

Följande dokumentation skickas till lakemedelsradet@skane.se

- Ifylld blankett, "Inrättande av kommunalt basläkemedelsförråd", se Bilaga 1.
- Kopia på ramavtal med Kommunförbundet Skåne.

När Region Skåne mottagit dokumentationen gällande ansökan om nytt KBF, ges startbesked till ansvarig för ansökan via mail.

5.3 BEHÖRIGHET TILL BESTÄLLNINGSSYSTEMET CARE

Följande dokumentation ska skickas till support@apoex.se

- Kopia på mailet med startbesked från Region Skåne.
- Ifylld avropsblankett för beställningssystemet CARE.
https://vardgivare.skane.se/siteassets/2.-patientadministration/bestall-produkter-och-tjanster/lakemedel/avropsavtal_region_skane_blankett_20181123.pdf
- Observera att avtalsinformation Region Skåne eller fakturaadress inte behöver fyllas i.

När kundprofilen är upprättad i beställningssystemet CARE, lämnar ApoEx besked om aktuellt kundnummer och inloggningsuppgifter till läkemedelsbeställaren samt meddelar ansvarig för externa vårdgivare, Område Läkemedel, Region Skåne att beställaren är upplagd i CARE och vilket kundnummer som gäller.

5.4 ÄNDRING AV UPPGIFTER

Vid förändring av uppgifter så som namn eller leveransadress för förrådet eller nya läkemedelsbeställare, ska detta anmälas via medicinskt ansvarig sjuksköterska på ApoEx avropsblankett, se 5.3.

5.4.1 Fler behörigheter för beställning i CARE

När den nya behörigheten är upplagd i CARE kommer detta att meddelas via mail av ApoEx till ansökande medicinskt ansvarig sjuksköterska samt till den nya beställaren. Alla behöriga beställare får ett lösenord till beställningssystemet.

Om aktuell behörighet ska upphöra, ska detta meddelas till ApoEx via mail till partsinfo@apoex.se

5.4.2 Avveckling av KLF

Upphör ett KBF skickas blankett "Avveckling av kommunaltläkemedelsförråd", se bilaga 3, till partsinfo@apoex.se samt till lakemedelsradet@skane.se

Checklista för avveckling av kommunalt läkemedelsförråd skall följas, se bilaga 4.

5.5 BESTÄLLNING AV LÄKEMEDEL

5.5.1 Allmänt

Alla läkemedel till KBF ska beställas elektroniskt via ApoEx beställningssystem CARE.

<https://care.apoex.se/care/session/login>

För frågor gällande CARE, beställningar, restsituationer och leveranser ska beställande enhet i första hand vända sig till ApoEx kundtjänst:

Telefon: 010-10 10 222

E-post: support@apoex.se

5.5.2 Beställningsbart sortiment

För att nå det beställningsbara sortimentet i CARE, gå till "Favoriter och listor" och välj "KBF-Bas".

ApoEx byter till likvärdig vara enligt regeln om generiskt utbyte och kunden meddelas detta på följesedeln vid leverans.

Restnoterade varor

Om CARE aviserar att vald vara är restnoterad, välj "Behåll vara" och beställ. ApoEx byter då till ersättningsvara. Detta kan innebära generisk ersättningsprodukt eller annan förpackningsstorlek.

Vid restnoteringar utan tillgänglig ersättningsprodukt, levereras resterande mängd läkemedel när varan finns tillgänglig. ApoEx lämnar den information som finns tillgänglig gällande förväntat leveransdatum på följesedeln för den övriga leveransen. Om restnoterat läkemedel är det enda som har beställts, meddelas detta i telefonsamtal från ApoEx kundtjänst.

Om en restsituation av en vara i KBF-sortimentet väntas bli långvarig, kontaktar ApoEx kundtjänst Region Skåne och Sortimentstyrningsgruppen inom Område Läkemedel som tar beslut om eventuell ersättningsprodukt. Vid eventuellt behov av licenspreparat som ersättningsprodukt, skriver Läkemedelsrådets ordförande licensmotiveringen som sedan kan användas av ApoEx för expedition till kommunernas samtliga KBF.

Om beställande enhet inte längre önskar att få en restleverans, måste beställande enhet kontakta ApoEx kundtjänst.

5.5.3 Felbeställning

För att annullera en skickad beställning innan leverans måste beställande enhet kontakta ApoEx kundtjänst, som kommer att bedöma om ordern kan stoppas.

Om felbeställning (fel vara/ fel antal) upptäcks vid leverans kan beställande enhet ta kontakt med ApoEx. Varor kan i vissa fall returneras men sker restriktivt efter bedömning av ApoEx.

5.5.4 Dokumentation

Läkemedelsordination, uttag enligt generella direktiv och uttag ur läkemedelsförråd dokumenteras i enlighet med gällande föreskrifter och lokala instruktioner från MAS. Vid ordination av utbytbart läkemedel dokumenteras det läkemedel som ges till patienten.

5.5.5 Beställningstyper

Normalorder

Leveranstyp "Normalorder" ska användas. Kontrollera detta innan beställningen slutförs. En order som läggs innan kl. 12.00 blir då levererad nästkommande vardag.

Akutorder

Akutorder är enkom till för särskilt akuta situationer och bör endast användas i sällsynta undantagsfall. En sådan akutorder ska alltid bekräftas muntligen genom att beställande enhet ringer till ApoEx kundtjänst och gör en överenskommelse om hur leverans ska ske.

5.5.6 Aktuella beställningspriser

- Pris per beställningsrad (oavsett antal av ett visst läkemedel) vid normalorder: 41,04 kr.
- Pris per beställningsrad (oavsett antal av ett visst läkemedel) vid akutorder: 76,47kr
- Leveranskostnad vid Normalorder: 249 kr.
- Leveranskostnad vid Akutorder: 500 kr.

Priser 2018-12-04. Observera att priserna är indexerade och justeras årligen.

Region Skåne uppmanar alla kommunala läkemedelsbeställare att i största möjligaste mån sträva efter ett miljövänligt och resurseffektivt beställningsmönster genom att samla ihop beställningar till förrådet och undvika frekventa beställningar av enstaka förpackningar.

5.5.7 Indragningar

Indragning enligt högsta allvarlighetsgrad I (livshotande eller ge allvarlig skada) meddelas via telefon av ApoEx till MAS och läkemedelsbeställare. Övriga indragningar meddelas av ApoEx via mail till MAS och läkemedelsbeställare.

5.6 LEVERANS

5.6.1 Packning

ApoEx packar varorna i låda som märks med beställande enhets namn och leveransadress. Varje enskild beställning packas i separat låda. Rester kan packas separat. Varje enskild låda innehåller följesedel som motsvarar lådans innehåll. Innehåller lådan kylvaror så är den märkt "Kylvara".

5.6.2 Utleverans

ApoEx transport levererar ut till beställande enhets leveransadress.

5.6.3 Mottagning av leverans

Leveransen kontrolleras av sjuksköterska mot följesedel och originalbeställning. Den som packar upp ska ange på följesedeln att den är kontrollerad mot leveransen. Kontrollen bekräftas med datum och signum och sparas enligt kommunens rutin.

Mottagna varor ska packas upp i basförrådet så snart som möjligt efter leverans. Detta är särskilt viktigt om leveransen innehåller kylvaror.

Vid felleverans (varorna stämmer inte mot följesedel), kontakta ApoEx kundtjänst direkt.

5.6.4 Retur av emballage

Lådorna som läkemedlen levereras i tas tillbaka av ApoEx transportör vid nästkommande leverans.

5.6.5 Reklamation

Om det är något synligt fel på levererad vara, görs en reklamation till ApoEx. Kontakta ApoEx kundtjänst.

5.6.6 Kassation av läkemedel

Hanteras enligt kommunens rutin för kassation av läkemedel.

BILAGA 1:

INRÄTTANDE AV KOMMUNALT BASLÄKEMEDELSFÖRRÅD

Område Läkemedel, Hälso- och sjukvårdsavdelningen, Koncernkontoret, Region Skåne godkänner nya beställande enheter av läkemedel till Kommunalt basläkemedelsförråd efter ansökan från vårdutföraren via kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska eller det privata boendets medicinskt ansvariga sjuksköterska.

Blanketten fylls i och skickas av kommunens eller det privata boendets medicinskt ansvariga sjuksköterska till lakemedelsradet@skane.se. Privat vårdutförare ska också bifoga kopia på ramavtalet med Kommunförbundet Skåne.

Uppgifter om förrådet

Förrådets namn: _____

Fullständig adress: _____

Medicinskt ansvarig sjuksköterska: _____

Telefon: _____

Fax: _____

E-post: _____

Kommun: _____

Jag bekräftar härmed behovet av inrättande av ett kommunalt basläkemedelsförråd enligt ovanstående uppgifter:

Datum: _____ Namn: _____ (kommun MAS)

E-post, telefonnummer _____

BILAGA 2:

AVVECKLING AV KOMMUNALT LÄKEMEDELSFÖRRÅD

Ifylld blankett sänds av medicinskt ansvarig sjuksköterska till support@apoex.se

Uppgifter om förrådet

Förrådets namn: _____

Fullständig adress: _____

Kommun: _____

Kundnummer hos ApoEx: _____

Annat läkemedelsförråd inom samma geografiska område som tar emot överblivna läkemedlen från förrådet:

Kommentarer:

Ovan nämnda kommunala läkemedelsförråd vid ovanstående enhet har avslutats enligt rutin och checklista för avveckling av kommunalt akutläkemedelsförråd har följts

Datum: _____

Namn: _____

Medicinskt ansvarig sjuksköterska

BILAGA 3:

CHECKLISTA VID AVVECKLING AV KOMMUNALT LÄKEMEDELSFÖRRÅD

Följande checklista gäller för avveckling av kommunalt läkemedelsförråd:

1. Ansvarig sjuksköterska för förrådet räknar samman narkotikaklassade läkemedel och signerar i förbrukningsjournalen. Kontrasignering ska ske av ytterligare en person. Läkemedlen packas ned och förbrukningsjournal bifogas.
2. MAS bedömer om det finns annat kommunalt läkemedelsförråd inom sitt geografiska ansvarsområde som kan ta emot läkemedlen.
3. MAS meddelar den regionala sjukhusapoteksfunktionen att förrådet är stängt och om läkemedlen är överflyttade till annat kommunalt läkemedelsförråd.
4. I de fall överflyttning sker till annat kommunalt läkemedelsförråd ansvarar MAS för att läkemedlen tillförs befintligt förråd på ett hanteringsmässigt korrekt sätt. Narkotikaklassade läkemedel förs in i förrådets förbrukningsjournal. Förbrukningsjournalen från det stängda förrådet sparas och förvaras tillsammans med det befintliga förrådets handlingar.
5. I de fall där läkemedel inte kan flyttas till annat kommunalt läkemedelsförråd kontaktar MAS den regionala sjukhusapoteksfunktionen se kontaktuppgifter nedan.
6. Enheten ska meddela ApoEx samt lakemedelsradet@skane.se att det kommunala förrådet avvecklas.

För vidare information kontakta: lakemedelsradet@skane.se

Datum _____

- Anmälan nytt kundnummer
- Ändring befintligt kundnummer
- Anmälan av ny behörig beställare
- Avslut av befintligt kundnummer

Avropsavtal för ApoEx beställningssystem CARE inom Region Skåne

Blankett för avropsavtal inom Region Skåne

Avropsavtal för ApoEx beställningssystem CARE inom Region Skåne. För information om CARE och Region Skånes centrala licens hänvisas till Information till privata vårdgivare och kommunala basförråd inom Region Skåne.

Verksamhet

Avdelning/Enhet	☐ Privat vårdgivare ☐ Kommunalt basförråd
Organisationsnummer	Referensnummer vid fakturering (kostnadsställe)
E-postadress	Telefonnummer

Avtalsinformation (Region Skåne)

Avtalsparts-ID, 4 siffror	
---------------------------	--

Leveransadress

Adressrad 1	Postnummer
Adressrad 2	Stad

Fakturaadress till den privata vårdgivaren (om annan än leveransadress)

Adressrad 1	Postnummer
Adressrad 2	Stad
☐ Pappersfaktura ☐ E-postfaktura	E-postadress för fakturering

Behörig beställare använd bilaga vid fler än tre behörigheter

	Namn	Personnummer	Yrke	E-postadress
01				
02				
03				

Verksamhetschef

Namn-teckning	Namn-förtydligande	Telefonnummer
---------------	--------------------	---------------